

fiel som personel Henseende. Det øvrige Landsforsvar vil ogsaa godt kunde falde bort, uden at Systemet derved brydes, thi det er øiensynlig kun fremfat som Indrømmelse til en i visse civile og militære Kredse tilstedeværende Stemning, der forhaabentlig vil spinde, naar Virkeligheden først ses under Dinene. Den Ingenieurofficer, hvis Raad og Arbeide Ministeriet ses i særlig Grad at have benyttet, foreslaar i et saakaldet „Tillæg til Forsvarsplanen“, at fordele „Udgifterne til de Befæstningsanlæg, som ere nødvendige for at gjøre Forsvaret af Landet saa betryggende som man efter dette Størrelse og Evne kan vente at faae det“ — med ca. 45 Millioner Kr. til Kjøbenhavns Befæstning og ca. 5 Millioner til andre Foranstaltninger. En Anthynding af samme Betragtning turde ogsaa findes i, at man ved det i 1878—79 foretagne Fæstningskrigsspil, hvorom Beretning er meddelt Udvalget, „havde i Hovedsuppositionen vedtaget, at man skulde indskrænke sig til at forsvare Kjøbenhavn, medens Sjællands Forsvar, saaledes som det fremgaar af hele den foreliggende Fremstilling var holdt udenfor Betragtning.“ Naar det er saa, at denne Opfattelse for Tiden er den raadende i Ministeriet, saa skulder dette at sige Nationen rent ud, hvad der tilsigtes og tilstræbes, den bør udtale, at Kjøbenhavns Befæstning tillands og tilbunds er det ene Fornødne, og at alt andet er efter vore Forhold en Luxus, som man kun kan tillade sig, naar der er en Sparepenge tilovers. I disse Forhold, hvor saa uhyre Interesser staa paa Spil, gjælder det først og fremmest om fuld Nabenhed, at ikke Nationen løkkes ind paa Noget, som den ikke ved hvad er, og som den dog ikke siden kan lade ligge paa Halvveien. Intet er viskere, end at i det Dieblit Forsvarsagen tages op til virkelig alvorlig Behandling, maa man begynde med at begrænde Opgaven indenfor visse Hovedsynspunkter, saa at man baade beregner de Midler, man har at raade over, og bliver paa det Rene med, hvad man vil tilstræbe, og hvad man kan

vente at naa. Man vil da meget hurtigt komme til fuld Klarhed over, at vælger man Kjøbenhavns Befæstning, maa alle andre Foranstaltninger opgives.

Dernæst kommer Spørgsmaalet om Kjøbenhavns Befæstning og Forsvar er mulig, og hvad derved kan ventes opnaaet. Lad os derfor først undersøge, hvorledes Sagen vilde stille sig, dersom man samlede al Kraft paa Kjøbenhavns Befæstning.

Vi mangler ganske vist Midler til at foretage et paalideligt Overflag over, hvad et saadant Anlæg i Virkeligheden vilde koste. Ministeriet nævner i sin Skrivelse til Udvalget af 9de Februar 1883 et Overflag paa ca. 80 Mill. Kr., men da neppe alle Hensyn herved er taget i Betragtning, tager vi neppe meget fejl ved at anslaa en fuldstændig Befæstning om Kjøbenhavn til en Bekostning af 100 Mill. Kroner, der svarer til en aarlig vedvarende Udgift til Forrentning, Vedligeholdelse og andre heraf følgende Udgifter af mindst 6 Millioner Kroner; hvilket atter vil sige langt mere end hele det hidtidige af Regjeringen beregnede aarlige Overskud, medens det forudsætter Opgivelse af enhver anden Reform, der kræver Udgift*). En saadan Byrde vilde vistnok kunne bæres og med Taalmodighed blive baaren af Befolkningen, dersom denne kunde vinde den Tro, at derved opnaaedes en

*) Til Vidnesbyrd om, hvordan saabel Fordringen til Anlægens Bestaffenhed som Prisen er stegen i Løbet af 10 Aar, skal anføres, at naar man tager de allerdyreste Projekteringer af Kommissionen i 1872, var dengang et efter Datidens Fordringer fuldstændigt befæstet Kjøbenhavn tillands og tilbunds, Fortrækker over Store og Lille Belt, Søforter og Rytbatterier paa Sjællands og Fyens Ryster, Flaadestation ved Agerø-sund og Udvikling af Flaaden anslaaet til ca. 67 Millioner Kroner, altsaa 5 Millioner billigere end de nu foreslaaede Begyndelser.

Ligeledes erindres om, at den nu foreslaaede aarlige Udgift er mindst 6 Gange sa stor som den Byrde, Regjeringen i 1858 mente har det yderste, der kunde kræves af det hele daværende Monarki.